

KOGERKERKGEMEENTE STARTZONDAG

TAFEL VAN VERBINDING

4 september 2022

Welkom

Stilte

Drempeltekst

Zondagmorgen

Het licht begint te wandelen door het huis
en raakt de dingen aan. Wij eten
ons vroege brood gedoopt in zon.
Je hebt het witte kleed gespreid
en grassen in een glas gezet.
Dit is de dag waarop de arbeid rust.
De handpalm is geopend naar het licht.

(Ida Gerhardt)

Aanvangslied: 'Rond het licht dat leven doet', lied 287: 1, 2 en 4

Bemoediging

oud.l. Onze hulp is in de Naam van de ENE

gem. **de Heer van hemel en aarde**

oud.l. Eeuwige onze God keer U naar ons toe

gem. **en doe ons leven met hart en ziel**

Kyrië en Gloria (gezongen):

In deze wereld waar de duisternis ons de adem kan benemen
roepen wij tot U om ontferming over zoveel leed, zoveel gemis.
Wij roepen en wij zingen ons het licht te binnen.

'Zoekend naar licht, hier in het duister', lied 1005

Uit de Bijbel: Jesaja 55:1-3

Hierheen! Hier is water,
voor ieder die dorst heeft.
Kom, ook al heb je geen geld.
Koop hier je voedsel en eet.
Kom, koop voedsel zonder geld,
koop wijn en melk zonder betaling.
Waarom geld betalen voor iets dat geen brood is,
je loon besteden aan wat niet verzadigen kan?
Luister aandachtig naar Mij,
en je zult ruimschoots te eten hebben
en genieten van een overvloedig maal.
Leen Mij je oor en kom bij Mij,
luister, en je zult leven.

Ik sluit met jullie een eeuwigdurend verbond,
als blijvende bevestiging van mijn liefde voor David.

Psalm: 'De Heer is mijn herder', psalm 23b: 1 en 2

Uit de Bijbel: Johannes 6: 1-13 (in de vertaling van Marie van der Zeyde)

Wat later bezocht Jezus
de andere kant van de Galilese zee, de zee van Tiberias.
Daarbij werd hij steeds gevolgd door menigten mensen,
want die zagen de tekenen, die Hij aan de zieken deed.
Jezus dan ging een eindweegs de berg op,
en ging daar met zijn leerlingen zitten.
Pasen, het Joodse feest was nabij.
Toen Jezus nu opkeek en zag wat zich afspeelde
- al die mensen op weg naar Hem toe -,
zei Hij tot Philippus:
Waar halen wij brood vandaan om die allen te eten te geven?
Maar dit zei Hij om te zien wat deze zou antwoorden, -
want zelf wist Hij wel wat Hij doen ging.
Philippus antwoordde Hem:

Voor tweehonderd denariën brood is dan nog niet genoeg,
ook al krijgt elk maar een heel klein stukje.

Daarop zegt een van de leerlingen
- Andreas, de broer van Simon Petrus -:
Er is hier een kleine jongen,
die vijf gerstebroden bij zich heeft en ook twee gedroogde visjes.
Maar wat is dat voor zóveel mensen!
Jezus zei: Laat de mensen maar vast gaan zitten.
De plek daar was dicht begroeid met gras,
en de mensen gingen daar zitten, ongeveer vijfduizend man.
Toen nam Jezus de broden,
Hij sprak een dankgebed uit
en deelde daarvan rond aan die daar zaten
en ook van de vis, zoveel als zij wilden.
Toen de mensen hun honger hadden gestild
zei Hij tot zijn leerlingen: Verzamel nu wat is overgebleven
opdat er niets verloren gaat.
Dat deden zij, en ze kregen
twaalf manden vol met de stukken van de vijf gerstebroden,
die van het maal waren overgebleven.
En op het zien van dit teken dat Hij had verricht,
begonnen de mensen onder elkaar te zeggen:
Vast en zeker is dit de profeet,
die komen zou in de wereld.
Maar Jezus, toen het Hem duidelijk werd,
dat ze Hem wilden meevoeren om Hem tot koning te maken,
trok zich terug en ging het bergland weer in,
alleen.

Psalm: 'De Heer is mijn herder', lied 23b: 4 en 5

Overweging

'Er is hier een kleine jongen,
die vijf gerstebroden bij zich heeft en ook twee gedroogde visjes.'
Met dit kind trekt Johannes ons zijn verhaal in over die wonderbaarlijke picknick aan de rand van het meer.

Alle evangelisten vertellen over die maaltijd van overvloed,
maar alleen hij vertelt over die kleine jongen.
Zo op het oog heeft hij niets bijzonders in zijn picknickmand,
wat brood en vis.

En toch... uitgerkend hij, een kind dat je over het hoofd zou zien aan tafel,
heeft genoeg bij zich om het koninkrijk van God dichterbij te brengen.
Het heeft iets ontroerends en het geeft ook ontspanning dat juist die kleine jongen in dienst blijkt te staan van dat koninkrijk.
De ene dienstknecht, Jezus, ontmoet hier een andere dienstknecht.

De leerlingen zijn zeker niet onder de indruk van wat hij meebrengt.
'Maar wat is dat voor zóveel mensen!' zeggen ze.
Schattig hoor, dat jongetje, klinkt daarin door,
maar als volwassen mens zie je toch wel in, dat je met zijn inbreng niets kunt beginnen.
Jezus spreekt hen niet tegen.
Maar uit wat hij wèl zegt blijkt dat hij het heel anders ziet:
'Laat de mensen maar vast gaan zitten.'

Daarmee maakt hij klip en klaar: je kunt er wel wat mee beginnen!
Jezus ziet die vijf broden en twee visjes niet als grens, maar als begin, als uitgangspunt van het koninkrijk.
Kijk naar wat er wèl is, en niet naar wat er niet, of nog niet, is.
Met wat er wel is, alle mensen die zich verbonden voelen bij de gemeenschap van de Kogerkerk, alle vrijwilligers, de zangers, de inzet, het prachtig gebouw, de geschilderde vloer en noem maar op, zijn we al onderdeel van het koninkrijk en kunnen we daar tegelijkertijd naar handelen en leven. Ook als heel kleine gemeenschap.
Denk maar aan die kleine jongen.

Het breken en delen van dat voor de leerlingen onnozele hapje werkt inderdaad grensverleggend.
Aan de overkant van de zee,
- Johannes noemt het meer van Galilea consequent zee –
krijg je zicht op het koninkrijk.
Johannes laat met deze 'zee' zijn verhaal rijmen met dat andere verhaal over de overkant van de zee, de Rietzee waar het volk droogvoets doorheen trok.
Johannes laat Jezus verder gaan in de voetsporen van die andere grote profeet, Mozes.
Ook Jezus steekt de zee over, bevrijdt mensen van wat hen benauwt en ziek maakt, ook hij gaat de berg op en geeft het volk te eten.

Aan de overkant van het water wordt een Bijbels visioen werkelijkheid.
Al die mensen in dat groene vruchtbare gras, in die grazige weiden,
zoals Psalm 23 zingt,
zijn een voorbeeld van Gods koninkrijk op aarde.
Om het beeld nog te verduidelijken gebruikt Johannes superlatieven: vijfduizend mensen eten mee, en er zijn nog eens twaalf manden over van dit messiaanse feest. Niemand komt tekort.
'Hij nam de broden, sprak het dankgebed uit en deelde daarvan rond.' Dit is verrassend genoeg in dit verhaal de enige zin waarin God ter sprake komt. Dankzeggen is de zegenspreuk over het brood uitspreken, die luidt: 'Geprezen zijt Gij, Eeuwige, die het brood uit de aarde doet voortkomen.' Woorden die klinken bij het begin van een Joodse maaltijd.
Woorden die klinken in de kerk wanneer rond de tafel brood en wijn worden gedeeld.

Terug naar die kleine dienstknecht, de jongen met de vijf broden en twee visjes.
Want hij bepaalt ons met wie hij is ook bij de radicaliteit van de maaltijd.
Alles wat hij bij zich heeft geeft hij weg.
Zo deed Jezus het zelf. Hij gaf alles radicaal uit handen.
Hij gaf zich volledig over.
Die kleine jongen laat ons zien dat het bij de maaltijd ten diepste niet gaat over delen van wat wij hebben - hoe belangrijk ook -.
Maar om het delen van wie wij zijn, met heel ons hebben en houden.
In het vertrouwen dat we onszelf, als we dit durven, niet verliezen,
maar dat die man van de overkant ons tegemoet komt en vasthoudt.

De kleine jongen van Johannes. Zonder naam.
Zijn rol in het verhaal is van de schrijver van het vierde evangelie een meesterzet.
Je zult hem niet snel vergeten.
Als we denken niets bijzonders bij ons te hebben neemt hij ons bij de hand en laat hij ons zien dat dit wel zo is.

De twee visjes in zijn mand onderstrepen dat nog eens.
Er staat hier niet het gewone woord voor vis, ichtus, dat zo'n bekend christelijk symbool is geworden.
Johannes gebruikt een woord dat zoiets betekent als extraatje, een toetje. Wie eet ooit vis als toetje?
Maar alles buiten brood om werd met dit woord aangeduid: vlees, vis, eieren, groente.
Brood was de hoofdmaaltijd en al het andere extra.
Een maaltijd met vis is een beeld voor het leven zoals God het bedoelt.
Niet maar net door te komen, zuinigjes, maar een feest!

Tafel van verbinding, met die woorden beginnen we ons seizoen.
We hebben plannen, wensen, verlangens om met elkaar aan tafel te zitten.
De maaltijdgroep begint weer, maar ook de leeskring rond de tafel.
Volgende week koken we met het groepje van 'Tussen Twee Happen Door'.
De diaconie gaat op zoek naar tafels in de buurt waar we als kerk kunnen aanschuiven en denkt ook na over een tafel waaraan we de buurt kunnen uitnodigen.
De tafel is en blijft een krachtig symbool.

'Ik ontdekte een godsdienst die geworteld is in de meest gewone maar ondermijnende praktijk; een etenstafel waar iedereen welkom is, waar de verachten en uitgestotenen geëerd worden.'

Een uitspraak van iemand die zomaar op een zondagmorgen een kerk binnenwandelde en nooit meer is weggegaan.

Er is meer dan genoeg om aan die tafel met elkaar te delen.
Want niemand is te klein of te gering als wij elkaar zien in het licht van het koninkrijk.
Moge het zo zijn. Amen.

Orgelmuziek

Mededelingen en collecten

Gebeden

Laten wij bidden.

Eeuwige, wij danken U dat wij hier rond onze tafel samenkomen.

Hoe klein of groot een gemeenschap ook is,
wij schuiven hier aan bij elkaar,
vieren het leven met al zijn vreugde en verdriet,
U bemoedigt ons en wij bemoedigen elkaar.

Eeuwige, zie deze wereld aan, alle vluchtelingen op drift, voor zoveel van hen geen welkome
tafel, maar alleen een schamel afdak.

Wie schikt voor hen in, wie maakt plaats aan de tafel?

Eeuwige, zie deze wereld aan, alle onderhandelingstafels waar machthebbers zo ver als
mogelijk uit elkaar zitten en elkaar op voorhand niet willen verstaan.

Eeuwige, zie deze wereld aan, waar geld regeert aan directietafels en delen en breken
ondenkbaar is.

Eeuwige, zie deze wereld aan, waar de diversiteit en overvloed van uw schepping op het
spel staat.

Eeuwige, zie ook ons aan, met onze angsten en onzekerheden, ons verdriet.
Dat wij hier iets van durven delen aan tafel en niet bang zijn om te breken.

Eeuwige, help ons om mensen te zijn, die leven uit uw overvloed.

In stilte brengen wij voor uw aangezicht wat ons raakt en bezighoudt.

Tot slot zingen wij samen de woorden die Jezus ons leerde,
en die wereldwijd door zoveel mensen worden gebeden, lied 369b.

Slotlied: 'Voor ieder van ons een plaats aan de tafel', lied 388: 1, 4 en 5

Zegen

Maak plaats voor elkaar aan tafel en ga van hier als gezegende mensen.

De Eeuwige zegene en behoede U.
De Eeuwige doe haar aangezicht over u lichten en zij u genadig.
De Eeuwige verheffe zijn aangezicht over u en geve u vrede.
Amen.

Ontmoeting rond de koffietafel